

Základní škola Horní Kruty, okres Kolín

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Verze 2011/2012 (platnost od 1.9. 2011)

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 PŘEDKLADATEL A ZŘIZOVATEL

ŠKOLA: Základní škola Horní Kruty, okres Kolín
281 46 Horní Kruty 29

ŘEDITEL ŠKOLY: PaedDr. Dana Oplová zs.hornikruty@tiscali.cz
tel.: 321 796 926, 728 603 443 www.hornikruty.cz , zs.hornikruty.cz

IČO: 75034336

IZO (ŠD): 113300085

REDIZO: 600045293

ZŘIZOVATEL ŠKOLY: Obec Horní Kruty, 281 46 Horní Kruty 76
tel.: 321 796 921

ŠVP byl projednán Školskou radou ZŠ Horní Kruty dne 25.8.2011
Platnost dokumentu: od 1.9.2011

Ředitelka školy: (razítko, podpis)

2. ŠKOLNÍ DRUŽINA

2.1 Charakteristika školy a školní družiny

Základní škola Horní Kruty je málotřídní škola s bohatou historií a tradicí – ve stávající budově sídlí od roku 1849. Do roku 1983 byla úplnou základní školou, v současné době má podobu dvoutřídní školy a poskytuje vzdělání dětem v 1. až 5. postupném ročníku. Významné místo v práci školy zaujímá školní družina, kterou navštěvuje většina žáků. Kapacita školy je 60 žáků, kapacita školní družiny 45 dětí, ale v současné době má školní družina jedno oddělení (tj. maximálně 30 dětí).

2.2 Umístění školy a školní družiny

Škola je umístěna téměř na okraji obce, v poloze přijatelné pro děti místní i dojíždějící, obvykle nejméně ze šesti okolních vesnic. Školní družina je umístěna v hlavní (a jediné) školní budově. Poblíž je i mateřská škola, která pro naši školu smluvně zajišťuje stravování, jež je také součástí provozu školní družiny. V budově MŠ máme k dispozici jídelnu se samostatným vchodem, ve které se v jiném čase stravují také další, dospělí strávníci.

2.3 Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Škola sídlí ve staré zrekonstruované budově, jejíž hlavní část pochází z roku 1849 a přístavba z roku 1885. Školní družina využívá pro svoji činnost především hernu a pracovnu, upravenou z největší třídy, ale k dispozici má v podstatě všechny prostory školní budovy včetně počítačové učebny. V přízemí je malá tělocvična – prostor pro tělesnou výchovu, který slouží k relaxaci, pohybovým hrám i pro pořádání kulturních a jiných akcí. Sociální zařízení má dostatečnou kapacitu a odpovídá hygienickým předpisům. K budově školy přiléhá vydlážděná plocha krytá přístřeškem, vybavená stoly a lavicemi, travnaté i asfaltové hřiště a zahrada. Tyto prostory slouží pro činnost školní družiny prakticky denně (hry dětí, výtvarné a pracovní činnosti, pořádání sportovních aj. akcí, apod.). Prostorové podmínky školy lze při aktuálním počtu žáků hodnotit jako velmi dobré. Materiální vybavení vychází z finančních možností - spolu se zřizovatelem, sponzory a rodiči žáků usilujeme o jeho neustálé zlepšování.

2.4 Personální podmínky

Pedagogický provoz zabezpečují obvykle dva vychovatelé, kteří mají většinou na škole i druhý pracovní poměr jako učitelé ZŠ. Využívají možnosti dalšího vzdělávání (kurz korektivních metod vývojových poruch učení a chování, počítačová gramotnost, výtvarné a pracovní techniky, apod.), včetně samostudia.

2.5 Podmínky pro přijetí do školní družiny

Školní družina je určena žákům 1. až 5. ročníku. O zařazení dětí k pravidelné docházce do ŠD rozhoduje ředitelka školy na základě písemné přihlášky – zápisního lístku, na kterém rodiče stanoví dobu pobytu a způsob odchodu ze školní družiny. Přihlášku – zápisní lístek je nutno podat na začátku každého školního roku. Zájmové vzdělávání ve ŠD je po dohodě se zřizovatelem na základě Směrnice o vybírání úplaty za vzdělávání a školské služby poskytováno bezúplatně.

Podrobně je problematika přihlašování, odhlašování, evidence docházky, organizace činnosti školní družiny, pravidel chování žáků, apod. rozpracována v dokumentu Vnitřní řád školní družiny a ve Školním řádu, zejména v kapitole Školní smlouva – vnitřní režim naší školy, který platí pro veškerou činnost a to v plném rozsahu.

2.6 Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Činnost žáků se SVP ve školní družině je po personální stránce zajištěna individuálním přístupem odborně vyškolených či poučených vychovatelů a u integrovaných žáků je oblast zájmového vzdělávání vymezena i v jejich individuálních vzdělávacích plánech.

2.7 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Oblast zajištění bezpečnosti dětí, ochrany před negativním jevy, pravidla pro uvolňování ze školní družiny aj. stanovuje Vnitřní řád školní družiny a Školní řád, zejména kapitola Školní smlouva – vnitřní režim naší školy. Žáci jsou o bezpečnosti a ochraně zdraví pravidelně poučováni.

Jedná se zejména o tato pravidla a opatření:

- Žáky do ŠD si vychovatelé přebírají od vyučujících té které třídy v šatně školy.
- Na oběd do školní jídelny v budově mateřské školy odcházejí děti společně pod dohledem vychovatele nebo jiného zaměstnance školy. Při obědě se řídí řádem ŠJ, dodržují hygienická pravidla a chovají se ukázněně. Z jídelny odcházejí do ŠD společně v doprovodu vychovatele či jiného zaměstnance školy.
- Oddělení ŠD se naplňuje nejvýše do počtu 30 dětí, pro případ mimořádných, organizačně náročných činností (příležitostné akce, apod.) je zajištěna výpomoc – druhý vychovatel, učitelé, popř. školnice.
- Do ŠD je zakázáno nosit jakékoliv nebezpečné předměty a škodlivé a návykové látky (viz Školní řád).
- Žáci se řídí pokyny vychovatele, bez jeho vědomí neopouští prostory využívané školní družinou.
- Žák je povinen okamžitě hlásit vychovateli každé zranění, vychovatel zajistí první pomoc a informuje rodiče a vedení školy.
- Doba pobytu žáka ve ŠD se řídí údaji na zápisním lístku. Každou nepřítomnost nebo odchylku od údajů na zápisním lístku je nutno řádně omluvit písemně nebo osobně rodiči. Ze ŠD může být žák uvolněn jen na písemnou žádost rodičů nebo v doprovodu pověřené osoby. Žáci mohou po skončení provozu ze ŠD odcházet sami, je-li to uvedeno na přihlášce.

3. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

3.1 Obsah a formy činnosti školní družiny

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům 1. až 5. ročníku ve dnech školního vyučování, a to především účastníkům přihlášeným k pravidelné denní docházce. Činnosti školní družiny se mohou (dle vyhlášky 74/2005 Sb., §9) po předchozí domluvě zúčastňovat i žáci nezařazení k pravidelné docházce, pokud se této činnosti neúčastní plný počet žáků stanovený pro jedno oddělení.

Školní družina jako školské zařízení pro zájmové vzdělávání uplatňuje především tyto formy činnosti:

- Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání, např. zájmové útvary, dále pravidelnou výtvarnou a pracovní činnost, sportovní aktivity, spontánní odpočinkové a rekreační činnosti, popř. přípravu na vyučování.
- Příležitostná činnost – je to především výchovná, vzdělávací, zájmová a tématická rekreační činnost organizovaná nepravidelně, např. sportovní akce, turnaje, besídky, výstavy, výlety, apod.

3.2 Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině – klíčové kompetence

Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině vycházejí z výchovné a vzdělávací strategie a cílů Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Všemi činnostmi práce školní družiny jako zájmového vzdělávání prolínají tyto kompetence:

- **Kompetence k učení** – vedeme žáky k tomu, aby získávali nové informace, např. v literatuře, na internetu, apod. a pracovali s nimi, dávali je do souvislostí a uplatňovali v praktických situacích a dalším učení, např. i ve vzájemném učení žáků různého věku ve ŠD, vedeme děti k dokončení započaté práce a ke kritickému zhodnocení jejího výsledku a výkonu svého i ostatních, učíme práci s chybou, vedeme k trpělivosti, ve zřetelné převaze používáme prvky pozitivní motivace, uplatňujeme individuální přístup a výsledky posuzujeme vždy s ohledem na možnosti dítěte a jeho vynaložené úsilí – snažíme se každému dítěti dopřát pocit úspěchu a radosti z dosaženého výsledku.

- **Kompetence k řešení problémů** – učíme žáky nebát se problémů – vyhýbání se problémům není řešení, hledat samostatně řešení nebo požádat o pomoc, nenechat se odradit případným nezdarem, všimnout si problémů druhých a nabídnout pomoc nebo upozornit ostatní, rozlišovat správná a chybná řešení – nebát se i netradičních a originálních způsobů a metod, zamýšlet se nad příčinami problémů a možnostmi jejich předcházení, uvědomovat si zodpovědnost za své rozhodnutí.
- **Kompetence komunikativní** – vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci, klademe důraz na kulturní úroveň komunikace, netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, učíme žáky naslouchat druhým (jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace), podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých ročníků a věkových kategorií při společné činnosti ve školní družině.
- **Kompetence sociální a interpersonální** – učíme žáky plánovat, organizovat, pracovat v týmu, dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, vzájemně se učit – podporujeme vzájemnou pomoc mezi žáky různých ročníků a věkových kategorií při společné činnosti ve školní družině, samostatně rozhodovat o svých činech a nést za ně důsledky, rozpoznat a netolerovat nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, dodržovat dohodnutá pravidla, apod.
- **Kompetence občanské** – v návaznosti na kompetence sociální a interpersonální vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým, snažíme se žáky vychovávat jako osobnosti zodpovědné za své zdraví, svůj život a své životní prostředí, plnit si své povinnosti, jako ohleduplné a empatické bytosti schopné a ochotné pomoci v různých situacích, nabízíme žákům pozitivní aktivity přiměřené jejich věku jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům, netolerujeme žádnou podobu podpory těchto jevů - aktivní, pasivní, otevřenou ani skrytou.
- **Kompetence pracovní** – vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, učíme žáky používat vhodné materiály a nástroje, umožňujeme jim seznámit se a podle svého věku zvládnout nejrůznější pracovní a výtvarné techniky, jako jsou například malba na sklo, na porcelán i na hedvábí, batikování a barvení textilu, šití, vyšívání, ubrousková technika, drátkování, aj., vedeme je k dodržování zásad bezpečnosti při práci, udržování pořádku na svém pracovním místě, správným pracovním návykům, k dokončení práce a k pomoci mezi žáky různých ročníků a věkových kategorií při společné činnosti ve školní družině, a stejně jako při učení je vedeme k trpělivosti, ve zřetelné převaze používáme prvky pozitivní motivace, uplatňujeme individuální přístup a výsledky posuzujeme vždy s ohledem na možnosti dítěte a jeho vynaložené úsilí – snažíme se každému dítěti dopřát pocit úspěchu a radosti z dosaženého výsledku.
- **Kompetence k trávení volného času** – učíme žáky smysluplně trávit volný čas, vybírat si zájmové činnosti organizované i individuální vzhledem ke svému věku, možnostem a zájmům, rozpoznat a odmítnout nabídku k nevhodnému, či dokonce nebezpečnému využívání volného času.

3.3 Návaznost na vzdělávací program pro základní vzdělávání

Školní vzdělávací program pro školní družinu, jak je zřejmé zejména z výše uvedených kompetencí, úzce navazuje na Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a tvoří s ním jednotný rámec pro veškerou činnost školy jako výchovně vzdělávací instituce. Propojenost je podpořena také skutečností, že oba vychovatelé školní družiny obvykle také vyučují.

Ze vzdělávacího obsahu ŠVP ZV se v práci školní družiny nejvíce uplatní oblasti:

- Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví
- Umění a kultura – Hudební výchova; Výtvarná výchova
- Člověk a zdraví – Tělesná výchova
- Člověk a svět práce – Pracovní výchova

Školní družina ale nesmí být pokračováním školního vyučování, proto základním principem činnosti školní družiny je hra, prožitek, prostor pro seberealizaci každého dítěte, vše na základě dobrovolnosti, s patřičnou motivací, atd.

3.4 Časový plán

Činnost školní družiny se řídí celoročním plánem, rozpracovaným do jednotlivých měsíců, který zohledňuje specifika každého ročního období. Respektuje nutnost postupného zapojení nových žáků do společné činnosti, reaguje na významné dny, svátky, zahrnuje mimořádné akce, výstavy, besídky, apod.